

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 591/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a [redacted] dislava Orosza predbežne prerokoval námietky predpojatosti sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky Petra Brňáka a Milana Ľalíka vznesené prezidentom Slovenskej republiky Andrejom Kiskom o dôvodoch ich vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 215/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky Peter Brňák a Milan Ľalík **n i e s ú v y l ú č e n í** z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 215/2015.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2014 doručená sťažnosť JUDr. Gabriely Šimonovej, sudkyne Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou sa domáhala vyslovenia porušenia svojich

základných práv a slobôd podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 21 ods. 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky Andreja Kisku o odvolaní z funkcie členky Súdnej rady Slovenskej republiky č. 1249-2014-BA zo 16. júna 2014.

Sťažnosť bola v súlade s rozvrhom práce ústavného súdu na rok 2014 pridelená na prerokovanie a rozhodnutie I. senátu ústavného súdu, pričom predsedom senátu je Peter Brňák, sudcom spravodajcom je Milan Ľalík a ďalšou členkou senátu je Marianna Mochnáčová.

Prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska podaním doručeným ústavnému súdu 23. júna 2015 vzniesol námietku predpojatosti proti sudcovi tohto senátu Petrovi Brňákovi a Milanovi Ľalíkovi, v ktorom uviedol:

„... Proti uzneseniu o prijatí niet žiadneho opravného prostriedku; niet žiadneho právneho prostriedku, ktorým by sa účastník konania mohol domôcť predloženia veci do pléna ústavného súdu na zjednotenie právnych názorov senátov. Z toho vyplýva, že proti takému postupu väčšiny I. senátu, ktoré považujem za svojvoľné, sa dá brániť len procesným úkonom podľa § 28 zákona o ústavnom súde: odmietnutím sudcov pre ich predpojatosť.

... Ako účastník konania odmietam sudcov Milana Ľalíka a Petra Brňáka pre ich zaujatosť; dôvodom na záver o ich predpojatosti je to, že bez ústavného a zákonného podkladu (rozhodnutie pléna o zjednotení právnych názorov senátov) prijali sťažnosť Gabriely Šimonovej na ďalšie konanie. Vzhľadom na arbitrárnosť ich postupu a nedostatok odôvodnenia v uznesení o prijatí je dôvodné predpokladať, že odmietnutí sudcovia konali a rozhodli o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie z osobných dôvodov (vzťah ku sťažovateľke).“

K vyhláseniu o predpojatosti sa sudcovia ústavného súdu Peter Brňák a Milan Ľalík vyjadrili listami z 2. júla 2015.

Sudca Peter Brňák vo svojom vyjadrení uviedol:

„V predmetnej veci sa necítim byť zaujatý, keďže nemám žiadny vzťah k veci ani k účastníkom konania; sťažovateľku osobne nepoznám.“

Sudca Milan Ľalík vo svojom vyjadrení uviedol:

„V predmetnej veci sa necítim byť predpojatý, pretože nemám žiadny vzťah k veci ani k účastníkom konania; sťažovateľku poznám iba bežne tak, ako celý rad sudcov Slovenskej republiky.“

II.

Podľa ustanovenia § 27 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je sudca vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo i k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť vznikli do začiatku ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť najneskôr na začiatku ústneho pojednávania.

Podľa ustanovenia § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre predpojatosť rozhodne iný senát.

Podľa rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2014 a na rok 2015 pri rozhodovaní v senáte podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhoduje II. senát, ak ide o sudcov I. senátu.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že existenciu nestrannosti sudcu treba posudzovať podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00, III. ÚS 214/2013).

Objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. V danom prípade teda platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Objektívna nestrannosť sudcu je založená na vonkajších prejavoch previazanosti sudcu s prerokúvaným prípadom či jeho vzťahom k účastníkom (resp. vedľajším účastníkom) konania (m. m. I. ÚS 352/2010).

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby proti účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 158/08).

Sudcovia ústavného súdu Peter Brňák a Milan Ľalík vo svojich vyjadreniach uviedli, že námietku predpojatosti uplatnenú prezidentom Slovenskej republiky považujú za nedôvodnú.

Prezident Slovenskej republiky námietku predpojatosti proti týmto sudcom ústavného súdu v podstate odôvodnil tým, že prijali sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie bez toho, aby vec predložili do pléna ústavného súdu na zjednotenie právnych názorov senátov, keď iný senát v obdobnej veci meritórne rozhodol. Tento postup mal svedčiť o arbitrárnosti ich postupu a nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia v uznesení, takže je dôvodné

predpokladať, že títo sudcovia konali a rozhodli o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie z osobných dôvodov (vzťah k sťažovateľke).

Pri posúdení námietky účastníkov konania treba vychádzať z právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku („Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach“), podľa ktorej tieto účastníkmi konania prezentované dôvody, o ktoré opiera spochybnenie nezaujatosti označených sudcov ústavného súdu, jednoznačne spadajú do rámca negatívne vymedzených okolností, na ktoré konajúci ústavný súd pri rozhodovaní o vylúčení sudcu prihliada. Prezentovaný dôvod uvedený v námietkach proti uvedeným sudcom spadá do rámca negatívne vymedzených okolností, na ktoré konajúci súd pri rozhodovaní o vylúčení sudcu prihliadať nemôže, pretože išlo o vyslovenie právneho názoru premietnutého do rozhodnutia, čo je výlučne vecou daného senátu, ktorý o veci rozhoduje. Ústavný súd v kontexte toho tiež zohľadnil ústavne postavenie sudcu ústavného súdu, jeho sľub a tiež skutočnosť, že garanciou pre nestrannosť ochrany ústavnosti v označenej veci je aj to, že jej prerokovanie a rozhodnutie je v pôsobnosti celého senátu, a nie samotného sudcu.

Obidvaja sudcovia sa vyjadrili, že nemajú žiadny vzťah k sťažovateľke, keď námietka vznesená v tomto smere vznesená prezidentom Slovenskej republiky navyše bola založená len na predpoklade, a nie na relevantných skutočnostiach, ktoré by potvrdzovali tento predpoklad.

Vychádzajúc z uvedených záverov, II. senát ústavného súdu konštatuje, že v podaní prezidenta Slovenskej republiky nezistil také skutočnosti, ktoré by podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde viedli k vylúčeniu uvedených sudcov z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 215/2015.

Výrokom svojho rozhodnutia preto vyslovil, že sudcovia ústavného súdu Peter Brňák a Milan Lalič nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie v tomto konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2015